

Nr 129.

Av herr **Nolin m. fl.**, *angående fördelningen av anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande.*

Kungl. Maj:t anför i årets statsverksproposition följande i fråga om av skytteförbundens överstyrelse gjord framställning om *sänkning av åldersgränsen för anslagsberättigade skyttar från nuvarande 16 till 15 år från och med år 1941.*

»I sin skrivelse 1937: 4 framhöll riksdagen (punkten 28), att enligt gällande av Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter skytt för att vinna inträde i skytteförening skulle hava fyllt eller under inskrivningsåret fylla 12 år. För att kunna upptagas såsom anslagsberättigad för visst år skulle skytt hava fyllt 15 år. Fråga hade uppkommit, huruvida icke nämnda åldersgräns för inskrivning i skytteförening finge anses vara väl låg och om ej rätten att bli anslagsberättigad skytt lämpligen borde knytas till en något högre ålder än som nu vore gällande. Dessa och därmed sammanhängande spörsmål ansåge riksdagen böra närmare utredas och prövas av Kungl. Maj:t och tillfälle beredas riksdagen att därefter härutinnan fatta ståndpunkt.

Vid anmälan i statsverkspropositionen till 1938 års riksdag av frågan om anslag för det frivilliga skytteväsendet framhöll föredragande departementschefen, att han för sin del funne det icke kunna förnekas, att skäl förefunnes, som talade för en viss höjning av de åldersgränser, som dittills tillämpats vid inträde i skytteförening respektive för att få räknas såsom anslagsberättigad skytt. I fråga om minimiåldern för inträde i skytteförening kunde departementschefen ansluta sig till den mening, som uttalats av såväl skytteförbundens överstyrelse som arméförvaltningens civila departement, nämligen att densamma lämpligen kunde på så sätt höjas, att vederbörande skulle vid inträde i skytteförening hava fyllt eller under inskrivningsåret fylla 14 år. Denna förändrade bestämmelse syntes böra tillämpas från och med år 1939. Vad beträffade minimiåldern för att få räknas som anslagsberättigad skytt, ansåge departementschefen likaledes, att en jämkning uppåt borde äga rum, vilken lämpligen syntes böra ske på det sätt, att från och med budgetåret 1938/39 minimiåldern hos de skyttar, till vilka hänsyn skulle tagas vid bestämmande av de till de särskilda skytteföreningarna utgående understödsbeloppen, höjdes från 15 till 16 år. Riksdagen lämnade vad sålunda föreslagits utan erinran.»

Departementschefen anför för sin del följande.

»Frågan om minimiåldern för skytt, som vid utmätande av understödsbelopp till de särskilda skytteföreningarna skall anses såsom anslagsberättigad, var såsom av det föregående framgår föremål för övervägande

senast vid 1938 års riksdag. Skäl ansågos då föreligga för en jämkning av åldern uppåt från 15 till 16 år. Även om jag i likhet med arméförvaltningens civila departement finner vissa skäl kunna åberopas för en återgång till 15-årsåldern som undre gräns, anser jag mig likväl med hänsyn till att riksdagen så sent som år 1938 träffat avgörande i frågan icke böra nu förorda en återgång till tidigare gällande åldersgräns.»

Då denna fråga år 1937 var föremål för utredning, uttalade sig skytteförbundens överstyrelse sålunda:

»Ehuru denna fråga utövar direkt inflytande allenast på användningen (fördelningen) av det till rörelsens förfogande ställda statsanslaget, är densamma likväl av allra största betydelse. Ihågkommas bör, att det för en aktiv skytt beräknade statsanslaget *icke* kommer denna skytt personligen, utan *hans förening* till godo. Det är uppenbart, att föreningarna icke ha något ekonomiskt intresse, ja, i flertalet fall icke ens ekonomisk *möjlighet* att bedriva rekryteringsarbete inom åldersklasser, som ställts utanför statsanslaget. En höjning av här ifrågakavande åldersgräns utöver 15 år skulle därför komma att medföra de allra största vanskligheter för rekryteringsarbetet, varigenom rörelsens fortsatta livskraft självfallet skulle äventyras.»

Dessa synpunkter torde alltjämt få anses äga giltighet.

Därutöver hava emellertid under de närmast förflutna åren vissa omständigheter tillkommit, vilka synas väl motivera en återgång till 15 år såsom undre gräns för anslagsberättigad skytt.

Genom beslut av 1941 års riksdag har *värntjänstutbildning* införts i de allmänna läroverken och därmed jämförliga läroanstalter, varvid dock skjututbildningen endast skall bedrivas frivilligt och i gymnasiets tre översta ringar och motsvarande klasser. I statsutskottets sammanjämningsförslag, som låg till grund för riksdagens beslut, nämndes på tal om den ungdom, som icke bleve i tillfälle att erhålla skjututbildning vid de högre läroanstalterna, att för dem en anknytning till den frivilliga skytterörelsen kunde ifrågakomma. Denna rörelses betydelse för och sammanhang med värntjänstutbildningen framhölls även i remissyttranden rörande värntjänstsakkunnigas förslag av chefen för armén m. fl. myndigheter.

Den 31 maj 1940 utfärdades bestämmelser för organisation av *hemvärnet*. Härvid föreskrevs bland annat, att till reservhemvärnsman kunde antagas yngling, som fyllt 16 år. En hög grad av skjutskicklighet måste givetvis vara en av de viktigaste förutsättningarna för att hemvärdet skall kunna fylla sitt ändamål. Dess skjutövningar äro till största delen förlagda till de frivilliga skytteföreningarna, i vilka hemvärns- och reservhemvärnsmännen mangrant ingått såsom aktiva medlemmar.

Beträffande såväl värntjänstutbildningen som hemvärdet torde det vara av stor betydelse, att de ynglingar, som skola delta i skjutövningarna, redan före dessas början hava nått en viss grad av skjutfärdighet.

För att skytteföreningarna skola kunna bibringa sina yngsta medlemmar denna skjututbildning utan att tyngas av ekonomiska uppoffringar torde

det vara nödvändigt, att statsanslag får beräknas för dessa skyttar under åtminstone ett år före värtjänstutbildningens början, respektive inträde i hemvärnet, d. v. s. fr. o. m. det år, under vilket de fylla 15 år.

I skytteförbundens överstyrelsens äskande för budgetåret 1942/43, vilket godkänts av chefen för försvarsdepartementet, har såsom understöd till skytteföreningarna angivits ett belopp om högst 1 miljon kronor, beräknat efter högst 250,000 anslagsberättigade skyttar à 4 kronor per styck.

Antalet skyttar i åldersgruppen 15 år utgör enligt av överstyrelsen meddelad uppgift omkring 6,500, vilka sålunda skulle representera ett anslagsbelopp av 26,000 kronor. Detta antal skyttar inrymmer emellertid enligt överstyrelsens uppfattning inom det enligt ovan beräknade antalet av högst 250,000 anslagsberättigade, vadan någon ökning av det äskade anslagsbeloppet icke kommer att erfordras.

Fördelningen av statsanslaget för budgetåret 1942/43 grundar sig på skytteföreningarnas årsrapporter över verksamheten under år 1941. För att skytteföreningarna redan under innevarande kalenderår skola erhålla anslag för 15-åriga skyttar måste sålunda sänkningen av åldersgränsen vidtagas retroaktivt fr. o. m. år 1941 — i annat fall erhålla föreningarna icke denna del av statsanslaget förr än under hösten 1943.

Under hänvisning till vad ovan anförts få undertecknade därför hemställa, att riksdagen måtte besluta

att vid fördelning av anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande må såsom anslagsberättigad få tagas i beräkning skytt, som under vederbörligt år uppnått 15 års ålder.

Stockholm den 20 januari 1942.

<i>C. Oscar Nolin.</i>	<i>Per Persson,</i> Norrby.	<i>K. E. Hansson.</i>
<i>Gillis Olsson.</i>	<i>Th. Gardell.</i>	<i>Aron Gustafsson</i> i Lekåsa.
<i>I. Pettersson</i> i Rosta.	<i>Osc. Werner.</i>	<i>K. A. Westman.</i>
<i>Arvid Jonsson.</i>	<i>Lars E. Andersson.</i>	<i>Anders Pettersson</i> i Dahl.
<i>Hj. R. Nilson</i> i Spånstad.	<i>C. O. Carlsson</i> i Bakeröd.	<i>Elis Håstad.</i>
<i>Stig Janson</i> i Frändesta.	<i>D. B. Blombäck.</i>	<i>Alf. Nilsson</i> i Steneberg.
<i>Birger Anderson</i> i Mejstad.	<i>Albert Larsson</i> i Karlstad.	<i>Gust. Rosander.</i>